

EL DEBATE

REDACCIÓ:

Màrtirs de Jaca, 9

SUBSCRIPCIÓ:

1'75 pts. trimestre

ANUNCIS: Preus convencionals, segons tany i número d'insercions.

ANY II - NÚMERO 33

OLOT, 2 DE FEBRER DEL 1935

PREU 15 cèntims.

El Catalanisme

per A. ROVIRA I VIRGILI

De catalanisme encara

A Catalunya sovint sentim a dir: «Els catalanistes som nosaltres! Aquells altres, els homes d'esquerra, no són catalanistes!» Els que això diuen voldrien tancar el catalanisme dins el camp dretista i conservador, fent aparèixer com la substància de la catalanitat algunes deixalles jurídiques i folk-lòriques de la vella Catalunya que pertanyen a les formes passatgeres de la vida dels pobles.

Nosaltres acceptem, estimem i venerem la tradició de Catalunya, la seva tradició permanent i pregona, que és el sentit de la llibertat humana i de la democràcia política i social. Aquest sentit es manifesta, a través de l'evolució dels segles, des de Lluïl a Pi i Margall, des d'Eiximenis a Almirall. Enmig de les condicions de l'època, la Catalunya medieval fou un poble d'avançada. Si volguéssim aplicar-li qualificatius moderns, podríem afirmar que fou un poble d'esquerra.

¿Per què els catalans esquerristes d'ara no hem de tenir el dret i l'orgull d'anomenar-nos catalanistes? Hi tenim, almenys, el mateix dret que els altres catalans. I hi ha molts homes d'esquerra a Catalunya que posen tan amunt com qui més li posi, aquest orgull noble de la denominació terral.

* * *

Som catalanistes. Ho som tant, que no admetem que aquesta denominació serveixi de rètol exclusiu o de reclam privilegiat a cap partit, a cap grup o a cap tendència. Catalunya és prou gran espiritualment per a contenir, sense minva de la seva essència, totes les idees i totes les inquietuds del món.

¿Hi ha qui vol continuar, potser, aquella obra nefasta de fer servir el nom de catalanista per a distingir com una marca de fàbrica, un partit determinat, fet d'una barreja d'ideals i d'interessos, i que sovint ha fet passar els interessos per damunt dels ideals?

No hi hauria res pitjor, per a la terra nostra, que la tornada a l'oposició de fet entre els termes catalanista i esquerrista, que es produí trenta anys enrera a Barcelona. Per efecte d'aquell error — que fou l'únic gros polític de Prat de la Riba — s'alçava davant del nostre ideal col·lectiu la malifiança dels estaments populars.

El sentit catalanista no és contradictori, minvat ni destruït per l'afirmació i l'accentuació de l'esquerrisme. Un català pot arribar a l'esquerrisme màxim sense deixar d'ésser catalanista. Catalunya és un poble amb ànima; és una totalitat espiritual. I tots els corrents d'idees hi tenen una llar acollidora.

No és l'esquerrisme allò que fa mal al catalanisme. Al contrari: el catalanisme d'esquerra aporta a la causa comunal de Catalunya el concurs poderós i necessari de la multitud menestral i obrera.

I com que Catalunya no és el patrimoni d'un partit ni d'una classe; com que els títols de la seva existència i els drets que aquesta li dona no són dins els registres de la propietat, ni dins els dipòsits dels Bancs, ni dins els protocols dels notaris, el catalanisme és per a tots els catalans d'ànima.

El mot catalanista no és una propietat. És una dignitat.

* * *

Els catalans de dreta no són els propietaris ni els estanquers del catalanisme. No en són tampoc els inventors. Cal ésser un estult per a assegurar i per a creure que la Lliga o algun dels seus homes ha inventat el catalanisme.

Cap home de la Lliga—ni Prat—no va inventar el catalanisme. Inventar el catalanisme voldria dir igual que inventar Catalunya. Cap d'aquests homes no ha inventat la cosa ni el mot.

No. Ni el mot. Aquest mot, catalanisme, existia molt abans de la Lliga Catalana, de la Lliga Regionalista i de la Lliga de Catalunya, que són les tres Lligues polítiques del catalanisme històric.

La primera fórmula àmplia i moderna de l'autonomia catalana, la concebé un català d'esquerra: Pi i Margall.

La primera doctrina política del modern catalanisme, la donà un català d'esquerra: Valentí Almirall.

La primera restauració estatal del catalanisme, la féu un català d'esquerra: Francesc Macià.

Catalunya no és nostra, no és una propietat dels homes d'esquerra. Però nosaltres som de Catalunya. Ho som en cos i en ànima. Som catalanistes. I ningú no ho és més.

I sempre. Encara que als polítics tipus Romanones els estranyi, La Publicitat dedica el seu editorial a l'estranyesa que això — el que encara hi hagi catalanisme — causa a les dretes.

«La premsa dretista madrilenya, i especialment «El Debate», no s'estan d'exterioritzar l'alarma que es produeix la reacció catalanista que observen a Catalunya. Els nostres lectors ja han tingut ocasió de llegir els temors del corresponçal de l'òrgan cedita a Barcelona respecte una possible repetició del moviment de solidaritat catalana. El corresponçal fidel a la seva tradició d'adaptar la realitat a les seves conveniències polítiques, diu que el lligam que uniria totes les tendències de la catalanitat en un front orgànic seria la fòbia de la Ceda i els radicals, i l'oportunitat d'aprofitar les febleses i els errors del Poder central com a arguments per a intensificar el catalanisme.

No es pot negar que en aquestes observacions hi ha una part molt apreciable de veritat; aquella part que ja fa uns quants mesos que nosaltres mateixos fèiem ressaltar en comentar la forma en què el Govern de la República portava a terme la repressió que seguia als fets d'octubre. És clar que el corresponçal de «El Debate» no escriu per a Catalunya sinó per a un públic disposat sempre a creure que els catalans es mouen més per odi que per convicció i nobles sentiments; per això dona com a únic mòbil a la reacció catalanista que registra, l'odi al partit i als interessos que ell serveix amb tant de zel i als seus coaligats. Ell sap bé prou, però, que no és pas aquest sentiment el que d'una manera espontània, gairebé instintiva, escursa les distàncies entre les diverses branques del catalanisme.

Si els polítics dretistes espanyols tinguessin la serenitat suficient, veurien que no és l'odi qui pot fer aquest miracle, sinó la unitat del sentiment que anima i ha animat sempre el catalanisme. I encara veurien una altra cosa més important per a ells i pel bé de la República i d'Espanya. Veurien, com l'esmentat corresponçal apunta, que els errors del Poder central són un revulsiu poderós del catalanisme».